

טרטרת הדורות

SHARSHERET HADOKOT

ט"ד ד' ס"א 1

התאחדות הגניאלוגית הישראלית

פברואר 1990

תוכן העניינים

	עמ'
דבר המערכת	.1
הרצאות ששמענו	.2
ההרצאות הבאות	.3
<u>מתחום הפעילות של חברנו</u> : בעקבות ספרי - גרדה הופר פרויקט של חברתנו - מפקד יהודי ירושלים, 1939	.4
<u>שמות</u> : מקורות של שמות משפחה שנויי שמות בצרפת שנויי שמות בגרמניה	.5 .6
<u>לקט ידיעות</u> : המחשב בבית החפוצות אינדקס לשרשרת הדורות סדנה בגניאלוגיה גניאלוגיה ומחשבים מחבר גניאלוגי בתשלום "מפתח הספדים" חלק 5 מאת שלמה קצב	.7
החומר הגניאלוגי בספרייתנו	.8
לקט מהעתונים הגניאלוגיים	.9
השלמות ותיקונים לרשימת החברים והמשפחות הנחקרות	.12

דבר המערכת

בזה אנו פותחים את השנה הרביעית להופעת עלוננו "שרשרת הדורות".

מספר המעוניינים בו ובפעילות חברתנו הולך וגדל בירושלים וברחבי הארץ, לכן אנו משתדלים לספק אינפורמציה מגוונת בגניאלוגיה, בעיקר בהתחשבות בחברים ברחבי הארץ שאינם מצליחים להגיע לכל הפגישות. כידוע נשלח העלון גם לכל החברות הגניאלוגיות היהודיות בחו"ל ולכן אנו מפרסמים את העלון בעברית ובאנגלית.

החומר בשתי השפות דומה, אבל איננו זהה ולכן אנו ממליצים לקרוא את העלון כולו בשתי השפות.

מאמרים מקיפים יתפרסמו בחוברת נוספת שנמצאת כרגע בעריכה.

נביא כאן קטעים שני מכתבים מבין הרבים המגיעים אלינו:

- "שם המשפחה - סטולניקוביץ
המשפחה נספתה בשואה בורשה. נותרו שני בנים: האחד עלה לא"י והשני נסע לצ'לחה.
אחות נוספת עלתה גם היא לא"י, אך שם משפחתה שונה כיום.
אשמח לקבל מכם כל פרט, ולו הרמז הקטן ביותר כיצד למצוא קשר למקורות כדי ללמוד על בני המשפחה."

- "האם הגיע אליכם חומר על הקהילות: טוקאי (Tokaj), טיסה ברצל (Tisza-Bercel) וטיסה קראד (Tisza Karad) בהונגריה?"

רות רגבי
אסתר רמון

הוצאות ששענו

בפגישתנו בנובמבר ארחנו את דר' סליאן אמדור זק וגרי מוקוטוף העורכים והמו"לים של "אבותינו", כתב העת הבין לאומי לגניאלוגיה יהודית. דר' זק סיפרה שניחן עכשיו להשיג מידע על אנשים שהיגרו לארה"ב בראשית המאה. צריך לכתוב מכתב נפרד עבור כל בן משפחה ולמסור בו את מירב האינפורמציה-כל השמות, מקום ותאריך הלידה והפטירה, מספר ותאריך תעודת ההתאזרחות וכד'. הכתובת ראה בעמ' של העלון.

בשנה הבאה נוכל כנראה לבקש מידע-גניאלוגי מברית המועצות דרך וושינגטון. פרטים לפי הכתובת
Sallyann Amdur Sack, Ph.D.
7604 Edenwood Ct., Bethesda, MD 20817

גרי מוקוטוף סיפר על הספר שהם עומדים לסיים, ובו פרטים גיאוגרפיים והסטוריים על רוב הישובים היהודיים לפני השואה. באותו הערב הציג חברנו גבי שאמשון את התוכנה החדשה למחקר גניאלוגי בעברית.
כתובת: בליגל

ת.ד. 3091
רמת השרון, 47130.

מכתב של דר' סליאן אמדור זק (תרגום)

ברצוני להודות עבור ההזמנה להצות בפגישתכם בנובמבר. התרשמתי מאד מחברתכם - מרמת ההתעניינות וההתמחות של חבריכם. גם החוברת "תולדות ומעשים" מעידה על גישה מקצועית עד כמה שידוע לי אתם החברה היחידה שהצליחה להשיג סיוע כספי להוצאת חוברות מסוג זה.

יש עניין מיוחד בכך שהשורשים של חבריכם משקפים את העולם היהודי, כי נחקרות אצלכם משפחות אשכנזיות וספרדיות. זה נדיר מאד אצלנו בארה"ב ויש חשש שתוך כדי חיפוש אבותינו באירופה יישכח "החצי השני".

מזמן הרגשתי שישראל היא המקור העיקרי למידע גניאלוגי. נוכחתי בזה שוב כאשר עזרתי למשפחה יהודית בווינגטון לחפש תורמים של מוח עצמות עבור בתם החולה וכן סיפקתי לעו"ד, ציד נאצים, כתובות בישראל של לנדסמנשפטים יוצאי ליטא עבור מחקר מסעם ממשלת אוסטרליה.

גודל חברתכם, שהיא צעירה יחסית, והעובדה שהחברים באים לפגישות מכל הארץ מעידים על העניין הכללי בנושא ועל עבודתכם הטובה.

(המערכת תשמח להעביר מאמרים של חברינו ל"אבותינו").

בדצמבר הרצה חברנו דר' פאול יעקבי על "המורשת בדם" והצביע על תופעות גנטיות בגנטיאלוגיה בדגם משפחתו של החכם צבי. (ראה טבלת המשפחות בעמ' IV) החלק השני של ההרצה יישמע באחד המפגשים הבאים.

בינואר ארחנו את מר מתתיהו דגן מחיפה. תוך כדי תאור חייהם של שלושה דורות - סבו אריה קורנפלד 1853-1933. אביו פרץ קורנפלד ובקצרה חייו בשרות ההגנה הצבא, ומשרד החוץ המזיש מר דגן את תולדות הישוב בארץ ישראל מימי העליה הראשונה ועד ימינו.

הוא קרא מתוך מכתב מאלף של הסב משנת 1883 על ראשיתה של זמרין (זכרון יעקב) וסיפר על פעילותו הציבורית ברומניה, בראש פינה, מסולה, ביירות, ארצות הברית ומצרים. האב היה בין השאר קצין המחוזי היהודי הראשון בירושלים בתקופת המנדט. המרצה מסר לספרייתנו חוברת נאה על אריה קורנפלד שיצאה בתשמ"ב למלאות מאה שנה לעלייתו לארץ.

הרצאות הבאות:

14.2.1990 אפרים לוי - משפחת כהן - אהרונוב ממשדה

14.3.1990 שמואל אבן אור - מסע בעקבות אבות

25.4.1990 דר' מלכה שקד - הגנטיאלוגיה ברומאן

16.5.1990 עזרי אובל - שמות וגנטיאלוגיה בתנ"ך

ההרצאות מתחילות בשעה 19.30. המקום יהיה פתוח משעה 18.30 כדי שהחברים יוכלו לעיין בחומר הגנטיאלוגי שברשותנו ולהחליף רשמים ומידע.

מקום ההרצאות: אולם "מבקשי דרך"

שד' ש"י עגנון 22

סן סימון

נא לרשום לפניכם תאריכים אלה כי לא תשלחנה הודעות נוספות

מחוז הפעילות של חברינו

בעקבות ספרי THE UTITZ LEGACY, JERUSALEM 1988 מאת גרדה הופר

לפני שמונה שנים כשהתחלתי להתעניין בחיי היום יום של אבותי, לא חלמתי שבעקבות מחקר זה אגיע באחד הימים לארצות הברית, ובוודאי לא עלה על דעתי שאנהל שיחות רציניות ארוכות עם גרמנים צעירים שהתעניינו בעברנו לא פחות ממני.

אחרי פרסום ספרי הוּזְמַנְתִּי על ידי החברות הגניאלוגיות בוּשִׁינְגְטוֹן, סְקוּקִי ופִילְדֶלְפִיָה לִסְפֵר שֵׁם עַל מַחְקָרִי. שִׁמַּחְתִּי לִהְפֵּגֵשׁ עִם "חֲבֵרוֹת אַחִיוֹת" גְּדוֹלוֹת שֶׁחֲבָרִיהֶן מִתְלַהְבִּים מֵהַנּוֹשָׂא כְּמוֹנִי. הֵם סִיפְקוּ לִי עֲצֵי מִשְׁפָּחָה אַחֲדִים, שְׂאוֹתֵם אֲנִי בּוֹדֶקֶת כְּרָגַע בְּעִיּוֹן רֵב. הַחִיאֹרִיָּה שֶׁלִּי שָׁאֲנִי כּוֹלְנִי זִוְדְנִים מִדְרָגָה שְׁנִיָּה אוֹ שְׁלִישִׁית יְכוּלָה לִהְתַּבְסֵס אִם בּוֹדְקִים עֲצֵי מִשְׁפָּחָה שֶׁל יְהוּדִים מֵאוֹתוֹ הָאֲזוּר, וְאִכֵּן כִּבְר נִרְאוֹת תּוֹצְאוֹת - אַחַד מְשׁוּמְעֵי בִּסְקוּקִי קָרוֹב מִשְׁפָּחָה שֶׁל שְׁכֵנֵי בִירוּשָׁלַיִם!

בוּשִׁינְגְטוֹן נִמְסַר לִי עַל סֵפֶר חָשׁוֹב לִמְחָקֵר בְּפוֹזֵן:
THE NATURALIZED JEWS OF THE GRAND DUCHY OF POSEN BY EDUARD LUFT 1987
וּבִבְרִלִין הֵצִיעַ לִי מִיֵּשׁוּהוּ מֵהַגּוֹשׁ הַמְזֻרְחֵי לִהְחֻקֶּשׁר עִם
INSTYTUT ZACHOCHVY, ST. RYNEK, POZNAIN, POLAND, כִּי לִדְעוֹתוֹ כִּיּוֹם הֵם כִּבְר מוֹכְנִים לִסְפֵל בְּשִׂאלוֹת גְּנִיאלוֹגִיוֹת.

בְּגֵרְמָנִיָּה דִּיִּבְרַתִּי בְּאוֹנִי־בֵרְסִיטְאוֹת בְּקִיל, הוּזְזוּם וּמִינְסְטֵר וּבִי"ס תִּיכּוֹן בְּדִיסְלֹדוֹרְף. כֹּל שׁוּמְעֵי הָיוּ גּוֹיִים, כְּשֶׁרֹבֵם לְעוֹלָם לֹא פָּגְשׁוּ יְהוּדִי. לֹא הָיָה קֶץ לְשִׂאלוֹת עַל יְהוּדוֹת, יַחֲסִי יְהוּדִים-גֵּרְמָנִים וְיִשְׂרָאֵל. אַחַת הַשׁוּמְעוֹת אֵף לֹא נִבְהַלָה כְּשֶׁצִּינְתִּי בְּתוֹבוֹתֵי שֶׁהֵשֵׁם שֶׁל סִבְתָּה מְעִיד עַל שׁוֹרְשֵׁים יְהוּדִיִּים בְּמִשְׁפָּחָתָה. בְּסוֹף קִיבֵלְתִּי סֵפֶר עַל תּוֹלְדוֹת יְהוּדֵי שְׁלוּוֹיִג-הוֹלְשְׁטֵיין וְאִשְׁמַח לְהִרְאוֹתוֹ לְמַעוֹנֵינִים.

בִּאֵרָה"ב נִתְבַקְּשָׁתִי לְבַרֵר אִם חֲבָרֵינוּ יְכוּלִים לִסְפֵק מִיֵּדַע עַל מִשְׁפָּחוֹת הַרְבֵּנִים הוֹרוּבִיץ וְאוֹפֵנְהִיִים מוֹוִינָה אוֹ עַל צִאֲצִאִים שֶׁל רֵבִי מֵרְדִכִּי שֶׁטְרֵן שְׁנוֹלֵד בְּלִטְבִּיָּה וְהֵגִיעַ לְיִשְׂרָאֵל ב-1989. בְּתַמּוּרָה מוֹכְנֹת הַמִּשְׁפָּחוֹת לְעִזּוֹר בְּמַחְקֵר בִּאֵרָה"ב.

כְּרָגַע אֲנִי מִשְׁתַּדֶּלֶת לְמַלֵּא אֶת הַשְּׁלִיחוֹת שֶׁהֵטִילוּ עָלַי חֲבָרֵי הַחֲדָשִׁים וְלִהְרָאוֹת לָהֶם שְׁכּוֹדַי לְבוֹא לְבַקֵּר כֵּאֵן, כְּדֵי לְחַקֹּר אֶת שְׂרִישֵׁיהֶם בְּמִקּוֹר.

גרדה הופר
רח' ארלוזורוב 20/10
ירושלים 92181
טל: 638008

הַפְּרוֹיֶקְט שֶׁל חֲבֵרְתָנוּ: מַפְקְדֵי יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם 1939

בְּאַרְכִּיוֹן הַצִּיּוֹנִי הַכִּלְלִי בִירוּשָׁלַיִם נִמְצְאוּ 261 קוֹפְסִאוֹת הַדְּפִים שֶׁל מַפְקְדֵי יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁנֶּעְרַךְ בְּסֶפְטֵמְבֵר 1936. דְּפִים אֵלֶּה מְסוֹדְרִים לְפִי שְׁכוֹנוֹת וּמְכִילִים מִיֵּדַע רֵב עַל רֹאשׁ הַמִּשְׁפָּחָה וְכֹל אֶחָד מִבְּנֵי מִשְׁפָּחָתוֹ: שֵׁם הַמִּשְׁפָּחָה, הַשֵּׁם הַפְּרָטִי, שֵׁם הָאֵב, הַגִּיל, הָעֵדָה, אֶרֶץ הַמוֹצָא, הָאֵם שֶׁרַת בְּצַבָא בְּאֶרֶץ הַמוֹצָא, הַמְקֻצוּעַ וּמְקוֹם הָעֵבֻדָה. כְּרָגַע אִי אִפְשֵׁר לְהִגִּיעַ לְמִיֵּדַע זֶה, כִּי אֵין שׁוּם רִישׁוּם שֶׁל הַחֹמֶר. בְּרִצּוֹנֵנוּ לְקַטֵּלַג אֶת הַחֹמֶר בְּקוֹפְסִאוֹת וְלִהְכִין רִשִּׁימוֹת שֶׁל כֹּל הַשְּׁמוֹת.

כֹּל אֶחָד מִחֲבָרֵי חֲבֵרְתָנוּ מוֹזְמֵן לְהִטוֹת שְׁכֵם בְּמַפְעַל חָשׁוֹב לְפָחוֹת 3 שְׁעוֹת בְּחוֹדֶשׁ. לְתַאוּם מוֹעֲדֵי הָעֵבֻדָה נֹא לְהִתְקַשֵּׁר עִם חֲבֵרְתָנוּ קְרוֹל קְלִפְסְדֵל, רַח' הַחִיל 34, יְרוּשָׁלַיִם 97891, טל: 322207.

שמות

מקורות לשמות משפחה

דוד ל. גולד התחיל ב-1968 באיסוף חומר על שמות משפחה יהודיים ומקורותיהם, וכך הוא הפך לדבריו למומחה עולמי לנושא. לפונים אליו כדי לברר את המקור לשם הוא מבקש:

- (1) לכתוב את כל צורות הכתיבה הידועות של השם בכל השפות
- (2) לציין את המקום (העיר והארץ) שבו מופיע השם לראשונה במשפחה.
- (3) כל מסורת משפחתית על מקור השם.

עבור כל שם שלגביו מבקשים מידע יש לשלוח המחאה בערך של \$18 על שם דוד לואי גולד. אם הוא לא יוכל לספק מידע תוחזר המחאה.

הכתובת לחודשים אוקטובר עד יוני: דוד ל. גולד
רח' בודנהיימר 26/30
חיפה 35591

(בקיץ הוא נמצא בארה"ב)

ברשותו של מר גולד גם כמה עצי משפחה בעיקר מליטא ופולין. אפשר לברר בכתב אם שמות מסוימים נמצאים ברשימתו.

שינויי שמות בצרפת

החברה הגניאלוגיות בצרפת מסרה לנו כתשובה לשאלתנו כי קיימות דשימות על שינויי שמות בארכיונים המחוזיים. הן עומדות לרשות הציבור בצורת מיקרופילמים. חברתנו מטילדה סאג'ר, אלרוי 5 ג', ירושלים 92108, טל: 663988 תוכל לעזור לכם בפניות בנדון.

שינויים בשמות משפחה בגרמניה
Changes in Family Surnames

סטטיסטיקה מעניינת מופיעה בספר:

Dietz Bering - *Der Name als Stigma*, Stuttgart 1987, pp. 212-219
בשנים 1832-1812 הוגשו בברלין 1517 בקשות לשינוי שמות משפחה על ידי יהודים.
להלן רשימה של 12 השמות הנפוצים ביותר שאותם רצו להחליף:

Interesting statistics appear in the book Der Name als Stigma by Dietz Bering (Stuttgart 1987, pp. 212-219). In the years 1812-1832, 1517 applications to change family names were submitted by Jews in Berlin. 12 of the commonest surnames that the Jews wanted to change were the following

המספר הסידורי	שמות המשפחה שביקשו להחליף Surnames	מספר הבקשות להחלפה No. of applica- tions to change names
1	Cohn, Kohn, Cohen	263
2	Levy, Lewy, Lewi, Levi, Lewin, Levinson	145
3	Moses, Mosessohn	53
4	Abraham, Abrahamson, Abramowiwtz, Abramowski	42
5	Salomo, Salomon, Salomonson	34
6	Isaak, Isaakson	34
7	Schmul, Schmuhl, Schmulewitz	31
8	Rosenbaum, Rosenberg, Rosenblum etc.	28
9	Goldstein, Goldschlag etc.	22
10	Hirsch, Hirschberg, Hirschberger etc.	18
11	Israel, Israelski	17
12	Rosenthal	13

מאלו שמות פרטיים רצו לברוח?

ובאילו רצו לבחור במקומם?

**What personal names did Jews want to get away from?
And what did they choose instead?**

בספר הנ"ל בעמ' 238-240 מופיעה הרשימה של השמות הפרטיים שביקשו להחליף. סך הכל הבקשות היה 255.

On pp. 238-240 of the above book appears a list of personal names.
(The total number of applications here was 255.)

השם שביקש להחליף Name to be changed	מס' המקרים No. of applications	השמות הנפוצים ביותר בגט בחרו במקום השם הקודם Names chosen and how many?
Isidor	22	Eugen 4, Julius 3
Isaak	21	Julius 6, Isidor 5
Abraham	20	Adolf 8, Albert 6, Arthur 4
Moses	18	Max 8, Moritz 6
David	8	Dagobert 1, Dietrich 1, Ernst 1
Aron	8	Alfred 2, Adolf 2
Hirsch	8	Hermann 5, Gustav 2
Louis	8	Ludwig 6
Max	7	Ceasar 1, Hermann 1
Moritz	7	Max 2, Adolf 1
Nathan	7	Albert 2, Karl 2
Pincus	7	Paul 6

לקט ידיעות

בית החפוצות פתר את בעיית המחשב ויכול שוב לקלוט עצי משפחה.
(הודעת גרי מוקוטוף, דצמבר 1989)

אינדקס ל"שורת הדורות"

חברנו ראובן נפתלי הכין אינדקס מפורט לעלונונו לפי בקשת איגוד החברות הגניאלוגיות היהודיות. (גאנל'ת).

סדנה בגניאלוגיה

מי מעוניין בסדנה בגניאלוגיה? המעוניינים מתבקשים לכתוב למערכת - באיזו נושאים הם מעוניינים, הצעות למועדי הפגישות

חברים המוכנים לתרום מנסיונם לסדנה - אנא התקשרו אחי באילו נושאים אתם מוכנים לעזור והצעותיכם ביחס למועדים הרצויים.

גניאלוגיה ומחשבים

חברים הנעזרים במחקר הגניאלוגי במחשב מתבקשים לכתוב לנו פרטים, כדי שנוכל להקדיש פגישה שלמה לנושא.

מי מוכן לעסוק במחקר גניאלוגי תמורת תשלום?

לעחים פונים אלינו בבקשות למצא אדם שמוכן לעסוק במחקר גניאלוגי תמורת תשלום. המעוניינים מתקשים לפנות למערכת.

"מפתח הספרים" חלק 5

המחבר, חברנו שלמה קצב, כותב על החוברת הנ"ל: "היא מהווה מאגר מידע על אישים אשר הוזכרו במקורות שונים, ובעיקר במחקרו המקיף של ברנרד ואכשטיין. היא חוברת ככלי עזר לעוסקים בגניאלוגיה.

כל החומר חולק לפי מדינות, ובכל מדינה לפי קהילות. מירב החומר מתייחס למאה ה-19. בדך הכל יש בה 155 דפים.

החוברת הודפסה על ידי במכונת כתיבה. למעוניינים אני יכול לצלם אותה או חלק ממנה (לפי תעריף צילום)

שלמה קצב
רח' הראשונים 11
פתח תקוה

החומר הגנאלוגי בספריחנו
Genealogical Material in our Library

- .1 משפחת אש (Asch) מאת אלכסנדר אלחנן בן ישראל - זאב אש (בעברית ובאנגלית)
- .2 קטעים מתוך חרשים משפחת ברויזא וקשריה עם משפחות המהר"ל מפראג, מירלס, ועוד., דניאל אופיר, ירושלים 1981.
- .3 מגילת משפחתנו (לוי, ברלינגר, אלינגר מגזע צבי - יצחק ריש, חיפה תשל"ד.
-- Levi, Berlinger, Ellinger
- .4 קורות משפחתנו - שלמה סנה 1984.
- .5 עץ משפחה של משפחת רבינוביץ.
- .6 שרשי בית רוזנבלט ומשפחת קמפה Kempe הוכן ע"י חברנו עלי רוזנבלט - שדה ורבורג

1. The Ancestors of Our Children, (Abrams, Feldman, Fleet, Hershkowitz families etc.) by Maynard Abrams, Jacksonville, Fla., Jan. 1984.
2. The Bamberger Family - The Descendants of R. Selgimann Bar Bamberger "The Wurzburg Rav" 1807-1878, by M. Bamberger, Jerusalem, 1979. (English and Hebrew)
3. The Finn Saga by Erika Katz, Ramat Gan 1988.
4. Stambaum der Familie Gugenheim aus Worms, edited by Heinrich Cramer, Offenbach 1926.
5. Our four families - Harris, Stern, Kapelusnik, Polinski by Marie and Lucien Harris, Jerusalem 1986.
6. The Judeikins, a Lithuanian Jewish Family in Dispersion, and Family Tree, March 1987, by Yodaiken, Llen, Kfar Ha-Nassi.
7. Pedigree Chart, by Gary J. Silver, Beachwood, Ohio, 1987.